

Sygn. akt III AUa 735/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo
Sędziowie:	SA Grażyna Czyżak (spr.) SA Daria Stanek
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 r. w Gdańsku

sprawy S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji S. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt VIII U 293/15

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Lucyna Ramlo SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUa 735/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 6 lutego 2015 r. odmówił ubezpieczonej S. M. prawa do renty socjalnej, albowiem Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła u niej całkowitej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona S. M. wniosła o jej zmianę i przyznanie jej prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu wskazała, iż pomimo wieloletniej rehabilitacji i opanowania części ograniczeń, nie jest zdolna do podjęcia zatrudnienia i podołania stałym obowiązkom.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

S. M. ur. (...) ukończyła policealne studium zdrowia i terapii bez matury. Jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym (orzeczony stopień ma charakter okresowy – do 30 września 2016 r.).

Wnioskodawczyni miała przyznane prawo do renty socjalnej do dnia 31 grudnia 2014 r. Podstawą przyznania przedmiotowego świadczenia były zaburzenia psychiczne.

W dniu 28 listopada 2014 roku złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej.

Orzeczeniem z dnia 30 grudnia 2014 roku Lekarz Orzecznik ZUS nie uznał jej za całkowicie niezdolną do pracy. Orzeczeniem z dnia 27 marca 2015 r. Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, iż rozpoznane u niej: upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim – górna granica, przebyte zaburzenia psychotyczne na podłożu organicznym, cukrzyca typu 2 leczona doustnie, otyłość nie powodują, iż jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Decyzją z dnia 06 lutego 2015 r. pozwany organ rentowy odmówił jej prawa do renty socjalnej.

Biegli lekarze o specjalizacjach: neurolog, psychiatra i psycholog w opiniach sporządzonych na zlecenie sądu nie stwierdzili u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy. Biegli rozpoznali u ubezpieczonej upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego, zaburzenia zachowania i emocji miernie nasilone, przebyte organiczne zaburzenia urojeniowe

Ubezpieczona, po dniu 31 grudnia 2014 r. nie jest nadal całkowicie niezdolna do pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji oparł na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym w szczególności na podstawie akt rentowych, którym jako dokumentom urzędowym, sporządzonym w przepisanej formie przez powołane do tego organy należało dać wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone oraz na podstawie opinii biegłych sądowych, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, wobec czego tym bardziej, nie budziła wątpliwości Sądu. Sąd oparł się ponadto na opiniach biegłych sądowych.

Na okoliczność występowania u ubezpieczonej niezdolności do pracy, jej stopnia oraz okresu trwania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych posiadających odpowiednie kwalifikacje w stosunku do stwierdzonych schorzeń u ubezpieczonej.

Zarówno biegły neurolog jak i biegli psychiatra i psycholog zgodnie stwierdzili, że ubezpieczona nie jest w dalszym ciągu całkowicie niezdolna do pracy.

Biegły neurolog w uzasadnieniu swojej opinii wskazał, iż w badaniu neurologicznym nie stwierdza się znaczących cech uszkodzenia ośrodkowego ani obwodowego układu nerwowego, które wpływałyby na ogólną sprawność ubezpieczonej, w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. W wykonanych badaniach dodatkowych (TK głowy, EEG) również nie stwierdza się istotnej patologii, która z założenia stanowiłaby o całkowitej niezdolności do pracy. Jednocześnie biegły podkreślił, iż u ubezpieczonej w wywiadzie dominują cechy upośledzenia umysłowego oraz zaburzenia zachowania – w związku z tym główną opinią co do zdolności do pracy ubezpieczonej winna być opinia biegłych z zakresu psychiatrii oraz psychologii.

Biegli psychiatra i psycholog, w uzasadnieniu do swojej opinii wskazali z kolei, iż funkcje psychiczne ubezpieczonej są naruszone od dzieciństwa na skutek organicznego uszkodzenia CUN. Jest ona upośledzona w stopniu lekkim. Przy dużej pomocy i zastosowaniu kształcenia specjalnego dostosowanego do możliwości intelektualnych, a także nauczania indywidualnego ukończyła szkoły. Jest poddawana terapii psychologicznej, ma liczne zajęcia

ruchowe, dobrze funkcjonuje społecznie. Przejawia trudności w relacjach interpersonalnych, co powoduje napięcia i konflikty oraz zaburzenia zachowania. Nie przejawia zaburzeń psychotycznych, co potwierdza dokumentacja medyczna. Z powodu zaburzeń emocji i zachowania jest leczona psychiatrycznie i aktualnie nie zdradza istotnych orzeczniczo nasilonych zaburzeń psychicznych. Zdaniem biegłych stan psychiczny ubezpieczonej nie jest zaburzony w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. Poprawa stanu zdrowia polega na zredukowaniu zaburzeń funkcjonowania psychicznego w stosunku do okresu poprzedniego.

Sąd Okręgowy uznał opinie biegłych za w pełni wiarygodne, gdyż są one zupełne, wewnętrznie niesprzeczne, nawzajem ze sobą korespondują i uzupełniają. W ocenie Sądu wnioski w nich zawarte są wyczerpujące, logiczne i prawidłowo uzasadnione. Opinie zostały wydane przez lekarzy – specjalistów z dziedzin medycyny adekwatnych do wskazywanych przez ubezpieczoną schorzeń. Zdaniem Sądu sporządzone w niniejszej sprawie opinie biegłych są miarodajnym i rzetelnym środkiem dowodowym. Sąd w pełni podziela ustalenia opinii i ich wnioski. Podkreślić należy, iż biegli wydali przedmiotowe opinie w oparciu o całą dostępną dokumentację lekarską i wyniki badania przedmiotowego.

Nie widząc zatem podstaw do poddawania w wątpliwość fachowości biegłych i ich bezstronności, Sąd podzielił wyrażone przez nich stanowisko i przyjął je jako miarodajne dla dokonania ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd I instancji uznał, iż zarzuty ubezpieczonej do opinii biegłych sądowych pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia i stanowią w istocie polemikę z ustaleniami biegłych. Nadto, zastrzeżenia ubezpieczonej nie znajdują pełnego potwierdzenia w obiektywnych wynikach badań.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż Sąd bierze pod uwagę orzeczenia o niepełnosprawności strony, jednakże nie ma ono zasadniczego znaczenia dla orzeczenia o jej całkowitej niezdolności do pracy. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wiąże zaliczenie do stopnia niepełnosprawności z niezdolnością do wykonywania zatrudnienia, a nie z niezdolnością do pracy. Niepełnosprawność oznacza nie tylko naruszenie sprawności organizmu, ale również utrudnienie, ograniczenie bądź niemożność wypełniania ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (vide: wyrok SN z 20.08.2003 r. II UK 386/02, OSNP 2004/12/213). Podkreślenia nadto wymaga, że nie każda osoba niepełnosprawna jest osobą niezdolną do pracy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23.06.2006r., sygn. akt III AUa 1493/05, Pr. Pracy 2006/11/43).

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz dyspozycję art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej i art. 12 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczona nie spełniła podstawowej przesłanki koniecznej dla przyznania jej renty socjalnej jaką jest istnienie całkowitej niezdolności do pracy. W konkluzji z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z cytowanymi wyżej przepisami oddalił odwołanie jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wywiodła wnioskodawczyni, zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę wyroku i uwzględnienie odwołania oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie prawa materialnego: art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy, a co za tym idzie do odmowy przyznania jej prawa do renty socjalnej,
2. naruszenie przepisów postępowania poprzez nie wyjaśnienie istoty sprawy w zakresie ustalenia upośledzenia biologicznego i ekonomicznego ubezpieczonej w rozumieniu pojęcia „całkowita niezdolność do pracy”, zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z powyższym apelująca wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego psychiatry i psychologa na okoliczność ustalenia całkowitej niezdolności do podjęcia zatrudnienia.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że powołani biegli psychiatra i psycholog na podstawie krótkiego, jednorazowego badania psychiatrycznego i psychologicznego przeprowadzonego w warunkach laboratoryjnych rozpoznali u ubezpieczonej: upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia, zaburzenia zachowania i emocji miernie nasilone, przebyte organiczne zaburzenia urojeniowe. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu i testów, trwających łącznie 30 minut, stwierdzili, że stan psychiczny ubezpieczonej nie jest zaburzony w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy. W niniejszej sprawie, zdaniem ubezpieczonej, jest to dalece niewystarczające. Dla uznania czy stan zdrowia strony czyni ją całkowicie niezdolną do pracy należy ustalić nie tylko stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, lecz także możliwości wykonywania pracy biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychiczne. Ustaleń w tym zakresie próżno szukać w opiniach biegłych, jak również w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd w uzasadnieniu wyroku nie wskazał natomiast, dlaczego prywatnym dokumentom, wystawionym przez lekarzy specjalistów i psychologów, zajmujących się leczeniem ubezpieczonej od wielu lat, odmówił wiary i mocy dowodowej.

Zdaniem ubezpieczonej Sąd I instancji nie przeprowadził wszechstronnego postępowania dowodowego, a nadto zaniechał całkowicie analizy dokumentacji medycznej ubezpieczonej z placówek medycznych i poradni zdrowia psychicznego, w których leczona była S. M..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni, w świetle uzupełnionego postępowania dowodowego, nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem bądź zmianą zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem niniejszej sprawy była kwestia czy ubezpieczona S. M. jest nadal po dniu 31 grudnia 2014 r. całkowicie niezdolna do pracy, a w konsekwencji, czy spełnia przesłanki przyznania jej prawa do renty socjalnej na dalszy okres.

Przesłanki przyznania prawa do renty socjalnej normuje przepis art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013r., poz. 982 j.t., dalej: „ustawa o rencie socjalnej”), zgodnie z którym renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: 1) przed ukończeniem 18 roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia; 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Przesłanki wymienione w tym przepisie muszą być spełnione kumulatywnie.

Stosownie do przepisu art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016, poz. 887, j.t., dalej: ustawy emerytalnej) w związku z art. 15 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy należy mieć na uwadze również przepis art. 13 ust.1 ustawy emerytalnej, który nakazuje uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Niezdolność do pracy jest kategorią prawną, zatem kwalifikacja danego stanu faktycznego ustalonego na podstawie opinii biegłych w zakresie wymagającym wiedzy medycznej należy do Sądu, a nie do biegłych. Dla oceny i stopnia zaawansowania chorób, ich wpływu na stan czynnościowy organizmu uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności te można wykazać tylko przez dowód z opinii biegłych (art. 278 k.p.c.). Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo-lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów dla oceny schorzeń ubezpieczonego mają zasadniczy walor dowodowy.

Wobec faktu, iż w przedmiotowej sprawie sporną pozostawała tylko przesłanka całkowitej niezdolności do pracy, Sąd I instancji dopuścił na tę okoliczność dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry, psychologa i neurologa.

Po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską ubezpieczonej oraz przeprowadzeniu przedmiotowych badań biegli rozpoznali u wnioskodawczynie upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego, zaburzenia zachowania i emocji miernie nasilone, przebyte organiczne zaburzenia urojeniowe. Biegli stwierdzili jednak, iż schorzenia te nie czynią ubezpieczonej całkowicie niezdolną do pracy.

Wobec złożonych w apelacji zastrzeżeń do powyższych opinii, Sąd Apelacyjny postanowił uzupełnić postępowanie dowodowe, dopuszczając dowód z opinii biegłych psychiatry, psychologa oraz lekarza medycyny pracy.

Biegli psychiatra i psycholog po zbadaniu wnioskodawczynie oraz zapoznaniu się z jej dokumentacją medyczną stwierdzili, iż ubezpieczona obecnie nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Wyjaśnili, że pomimo stwierdzonego upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, z uwzględnieniem deficytów psychologicznych i ewentualnie psychiatrycznych, wnioskodawczynie jest w stanie przyjąć na siebie odpowiedzialność za staranne i terminowe wykonywanie pracy. Problemem w rozwoju opiniowanej było nieadekwatne do jej stanu zdrowia kierowanie edukacją i wyborem zawodu przez rodziców - w szczególności przez nadmiernie opiekuńczą matkę - której postawa na linii czasu coraz bardziej inwalidyzowała opiniowaną, utrudniając jej rozwój samostanowienia, decyzyjności i samodzielności. Niemniej jednak badana jako dorosła osoba legitymuje się wykształceniem średnim, bez matury, chociaż nie przystaje to, do faktycznie posiadanych, przez opiniowaną umiejętności. Badana, kierowana w dużym stopniu przez mamę, nie zdobyła zawodu adekwatnego do swoich możliwości - np. sprzedawca-kasjer w supermarkecie, sprzątaczkę, salową, pomocnik kucharki, pracownik obsługi hotelowej, itd. Matka, kierując się, niestety, nierealistyczną oceną możliwości swojego dziecka, poszukiwała dla niej pracy niedostosowanej do jej możliwości - pracy biurowej przy komputerze np. polegającej na wpisywaniu danych, itd. Praca ma wartość rehabilitacyjną i nadal należy poszukiwać możliwości zatrudnienia badanej adekwatnie do możliwości opiniowanej, do jej wytrwałości i sumienności. Doświadczenia biegłych wskazują, że jest wiele możliwości pracy dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności np. w sieciach typu (...), M.D., B., itd., gdzie tego typu osoby jak opiniowana, wykonują prace sprzątaczką na sali, pomocy w kuchni, pracownika odpowiedzialnego za mycie naczyń, itd., pracują w zespole, pracują pod nadzorem, nie ma wobec nich stosowanej presji czasu a tempo i poziom wykonania pracy jest kontrolowany przez zwierzchnika. Są to optymalne warunki dla tego typu osób. Jeżeli występuje problem zasypiania badanej w ciągu dnia, to w tego typu miejscach pracy można też dostosować godziny pracy- na wczesnoporanne, nocne itd.

Biegli podkreślili, że dalsze uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej powinno być ukierunkowane na trening socjalny, ekonomiczny, trening samodzielności. Opiniowana potrzebuje pomocy psychologicznej, instrukcji psychologicznych i wsparcia w odseparowaniu się od matki. Z powodu braku odpowiedniej stymulacji ze strony środowiska i braku własnej aktywności opiniowana obecnie prezentuje zaawansowaną bierność, uległość, niesamodzielność, itd.

Podsumowując, biegli stwierdzili, że S. M. jest psychicznie, umysłowo, mentalnie i fizycznie zdolna do podjęcia zatrudnienia i wykonywania stosunku pracy regulowanego kodeksem pracy na ogólnym rynku pracy dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Nie stwierdzili całkowitej niezdolności do pracy według kryterium biologicznego i ekonomicznego. Wnioskodawczynie wymaga prostych zadań zawodowych - nie tak skomplikowanych jak sugeruje matka. Potrzebuje pracy także jako rehabilitacji, wprowadzenia w społeczeństwo, odseparowania się od matki.

Biegły specjalista medycyny pracy po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawczynie oraz opiniami innych biegłych sądowych, a także po samodzielnym zbadaniu ubezpieczonej rozpoznał u niej:

1. Upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego,
2. Zaburzenia emocji i zachowania miernie nasilone,

3. Przebyte organiczne zaburzenia urojeniowe,
4. Cukrzycę t. II, insulino-niezależna, wyrównana lekami doustnymi,
5. Obserwacja w kierunku niedoczynności tarczycy - bez potwierdzenia,
6. Otyłość umiarkowaną.

Biegły podzielił jednak stanowisko innych biegłych sporządzających w sprawie opinie, iż powyższe zmiany chorobowe nie czynią ubezpieczonej osobą niezdolną do jakiegokolwiek zatrudnienia po dniu 31 grudnia 2014 r.

Uzasadniając opinię, biegły wyjaśnił, iż aktualnie dwa niezależne zespoły biegłych psychiatry i psychologa uznały, iż stopień nasilenia w/w stanów chorobowych jest nieznaczny, brak potwierdzenia w chwili aktualnej zaburzeń dementyjnych, depresyjnych czy stanów psychotycznych o typie z. paranoidalnego. Lekki stopień upośledzenia umysłowego nie przeszkodził powódce w uzyskaniu wykształcenia ogólnokształcącego, bez zdobycia matury, powódka uczęszcza na terapeutyczne warsztaty zajęciowe, jest samodzielna w zaspokajaniu podstawowych potrzeb egzystencjalnych, nawiązuje kontakt z otoczeniem, uczęszcza samodzielnie na zajęcia dodatkowe. Rozmijanie się oczekiwań rodziców z oceną stanu zdrowia powódki przez biegłych wynikające z nadopiekuńczości, nie powoduje jednak niezdolności powódki do podjęcia prostych zadań pracowniczych i przyjęcia odpowiedzialności za ich wypełnienia, najlepiej w pracowniczych zespołach ludzkich na stanowiskach pracy pomocniczej w obsłudze w punktach żywienia, w pracy hotelowej itp. a w/w zajęcia mogą stanowić dodatkowy element terapii w celu przywrócenia powódce samodzielności ekonomicznej i pogłębienia procesu włączania jej w struktury społeczne, jest więc zasadne z punktu widzenia interesu indywidualnego powódki i społeczeństwa.

Stan somatyczny powódki wskazuje na zachowaną wydolność krążeniową, oddechową, ruchową, bez istotnego deficytu układu nerwowego i narządów zmysłów. Cukrzyca jest łagodna, insulino-niezależna, bez powikłań narządowych, wyrównana lekami doustnymi, otyłość wymaga zwiększenia aktywności ruchowej i dostosowania podaży pokarmów.

Biorąc pod uwagę w/w aspekty biegły specjalista medycyny pracy podzielił stanowisko biegłych psychiatrów i psychologów, uważając, że aktualny stan zdrowia powódki po dniu 31 grudnia 2014 r. nie uzasadnia uznania jej za całkowicie niezdolną do zatrudnienia na jakimkolwiek stanowisku pracy z powodu stanów chorobowych stałych przed 18 r.ż i w trakcie nauki.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, by kwestionować rzetelność i prawidłowość powyższych opinii, gdyż zostały one wydane przez biegłych o specjalnościach adekwatnych do schorzeń wskazywanych przez ubezpieczoną i leżących u podstaw przyznania jej renty socjalnej we wcześniejszym okresie. Jak wynika z treści opinii, biegli zbadali ubezpieczoną, a także szczegółowo przeanalizowali historię jej choroby, odnosząc się również do opinii sporządzonych przed Sądem I instancji. Przedmiotowe opinie odpowiadają również wymogom stawianym przez art. 285 § 1 k.p.c., albowiem zostały uzasadnione w sposób przystępny i są zrozumiałe dla osób niedysponujących wiedzą medyczną, zaś wnioski swoje biegli sformułowali jasno i czytelnie. Sporządzając opinie, biegli uwzględnili zarówno zmiany w stanie zdrowia wnioskodawczyni jak i faktyczne możliwości wykonywania przez nią pracy, wskazując rodzaje prac, jakie mogłaby ona wykonywać pomimo niewątpliwego występowania u niej pewnych schorzeń i ograniczeń z nimi związanych. Ocena opinii dokonana w oparciu o właściwe dla jej przedmiotu kryteria zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, przy uwzględnieniu poziomu wiedzy biegłych, podstaw teoretycznych zaprezentowanego stanowiska, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych wniosków przekonuje, iż opinie te są miarodajne dla poczynienia ustaleń w przedmiocie stanu zdrowia wnioskodawczyni i jej niezdolności do pracy.

Ubezpieczona wniosła wprawdzie zastrzeżenia do opinii sporządzonej przez biegłych psychologa i psychiatrę, jednak Sąd II instancji nie podzielił tych zastrzeżeń. Z opinii biegłych wynika bowiem jednoznacznie, że uwzględnili oni w opinii orzeczenie o niepełnosprawności ubezpieczonej (k. 156 a.s.). Na uwagę mieć jednak należy, iż pojęcie niepełnosprawności nie jest tożsame z niezdolnością do pracy. Kogo można uznać za osobę niezdolną do pracy

normuje art. 12 ustawy emerytalnej, zaś przesłanki uznania za osobę niepełnosprawną - art. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r., nr 123, poz. 776 ze zmianami). W pierwszej kolejności wskazać należy, że zupełnie różne są przesłanki uznania osoby za niepełnosprawną i niezdolną do pracy. Z uwagi na to, że definicja prawna pojęcia "niepełnosprawności" w rozumieniu art. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ujęta została szerzej aniżeli definicja prawna pojęcia "niezdolności do pracy" w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stwierdzić należy, iż w konsekwencji każda osoba, która uzyskała orzeczenie "o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy" na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest uznawana równocześnie za "osobę niepełnosprawną" w rozumieniu art. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przy czym przepisy nie przewidują sytuacji odwrotnej (osoba niepełnosprawna nie jest traktowana jako osoba niezdolna do pracy).

W świetle obowiązującego stanu prawnego brak jest więc podstaw do utożsamiania pojęć prawnych "niezdolności do pracy" (art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) oraz "niepełnosprawności" (art. 1 i art. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), skoro każde z tych pojęć posiada odmienną definicję legalną, orzekanie w sprawie ustalenia stopnia "niezdolności do pracy" oraz w sprawie ustalenia stopnia "niepełnosprawności" należą do innych organów i stanowią mają konieczną przesłankę prawną dla ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń lub uprawnień (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 386/02 - OSNP 2004 nr 12, poz. 213 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03 - OSNP 2004 nr 19, poz. 340).

Reasumując, stwierdzić należy, iż skoro z całokształtu opinii biegłych wynika, iż wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy (żaden z sześciu biegłych sporządzających opinie nie stwierdził całkowitej niezdolności do pracy), to tym samym nie spełniła ona wskazanej w art. 4 ustawy o rencie socjalnej przesłanki przyznania jej prawa do renty socjalnej.

Uznając zatem, iż Sąd Okręgowy trafnie oddalił odwołanie wnioskodawczyni, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Grażyna Czyżak SSA Lucyna Ramlo SSA Daria Stanek